

Vysoké Mýto se stalo Historickým městem roku České republiky

31.5.2023 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Od Pardubického kraje získá město Vysoké Mýto odměnu 100 tisíc korun za vítězství v krajském kole soutěže Historické město roku, mezitím však toto sídlo s největším čtvercovým náměstím v kraji získalo i celorepublikový titul s odměnou jeden milion korun. Cenu převzal v duchovním centru Pražská křižovatka starosta Vysokého Mýta František Jiraský se svými kolegy, symbolický šek od Pardubického kraje převezme na slavnostním vyhodnocení na podzim.

Soutěž každoročně pořádá Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska ve spolupráci s Ministerstvem kultury a Ministerstvem pro místní rozvoj. Hodnotí se v ní příprava a realizace Programu regenerace městských památkových rezervací a památkových zón v jednom kalendářním roce. „Vysoké Mýto vyhrálo krajské kolo už několikrát, za rok 2017 se umístilo na děleném 2. a 3. místě v republice, a stále v regeneraci památkové zóny pokračuje. Sdružují zde všechny dostupné prostředky, včetně dotací od Pardubického kraje a daří se jim obnovovat nejen památky ve vlastnictví města, ale přispívat i dalším vlastníkům památkově chráněných objektů. Proto mám radost, že tentokrát vyhráli i na celostátní úrovni. To se z našeho kraje podařilo v roce 1994 Svitavám, v roce 2000 Litomyšli a naposledy v roce 2013 Chrudimi,“ uvedl náměstek hejtmána pro kulturu a památkovou péči Roman Líněk.

Co ocenila porota

Za rok 2022 komise v případě Vysokého Mýta kladně hodnotila zejména opravu, a hlavně následné zpřístupnění jedné z dominant města kulturní památky Pražské brány. Dále byla oceněna snaha o prohlašování dalších kulturních památek, z nichž to byla v roce 2022 např. sušárna lnu. Vysoké Mýto je spolu s Litomyšlí v rámci Pardubického kraje ojedinělé tím, že zřídilo pozici městského krajinářského architekta (Lukáš Štefl), což se v i loňském roce promítlo v dokončené revitalizaci veřejných prostranství, zejména Havlíčkových sadů, které na přelomu 19. a 20. století navrhl přední evropský krajinářský architekt František Thomayer. Zajímavá je i snaha vedení města o nové naučné stezky, z nichž v rámci celorepublikového srovnání je ojedinělý nový duchovní okruh vedený po sakrálních památkách.

Historické centrum Vysokého Mýta je přirozeným středem života ve městě a stále se tu něco děje, což bylo pro porotce velmi důležité, jak potvrdil i starosta města František Jiraský při přebírání ceny: „Na náměstí jsou pravidelně desítky akcí ročně, od Městských slavností, Festivalu Týden hudby, přes Čermákovo Vysoké Mýto, Sodomkovo Vysoké Mýto, Noc v galerii, Muzejní noc, promenádní koncerty, až po akce církví, Mikáda, či spolků variace vm a Promejto, Dobroběhu a různých škol. Prostě to tu žije.“

Jaký je pohled z Pražské věže?

Vede na ni 152 schodů, ale za dobré viditelnosti je odměnou jedinečný výhled na historické centrum města i okolí. Z ochozu velké věže je krásný pohled i na Orlické hory a Krkonoše. Pražská brána je nejzachovalejší částí bývalého opevnění ze 14. století. I přesto, že se jí v minulosti požáry nevyhnuly, její gotické dispozice zůstaly nedotčeny dodnes. Nynější novogotická podoba pochází z roku 1883, podle projektu Františka Schmoranze. V letech 2013-2022 realizovalo město Vysoké Mýto postupnou obnovu této historické dominanty města. Ta byla ukončena rozsáhlou rekonstrukcí velké věže, kdy

došlo k obnově střechy i interiéru. Restaurovaly se také například věžní hodiny, pískovcové prvky na fasádě a věžní makovice. Letos je vyhlídková věž Pražské brány otevřena od 20. května. V jejím interiéru si mohou návštěvníci prohlédnout výstavu, která představuje historii města, doplněnou fotografiemi památek.

Město proměnilo naučné stezky

„Před pár lety jsme se rozhodli, že staré naučné stezky, u jejichž vzniku stála vysokomýtské organizace Českého svazu ochránců přírody, nahradíme novou stezkou se třemi okruhy. Městský okruh jsme zpřístupnili v památkové zóně, další je přírodní okruh na Vinice a třetí stezka vede po duchovním okruhu do Knírova a do Vraclavi," řekl starosta František Jiraský. Naučné stezky nabízejí návštěvníkům i aktivní zapojení prostřednictvím mobilních telefonů.

Stezky vznikaly v uplynulých třech letech, vloni byla dokončena stezka duchovní. Její asi dvacetikilometrová trasa vede po polních cestách z centra Vysokého Mýta na Knírov, Vanice, Sedlec, Vraclav a zpět do města. Turisté uvidí menší i větší sakrální objekty, kostely, sochy, kapličky nebo smírčí kříže a jednotlivá zastavení jsou zhotovená z pískovce. „Duchovní rozměr naučné stezky podtrhuje osobnost vysokomýtského rodáka, jezuita, básníka a prozaika Bedřicha Bridela. Byl jednou z nejzajímavějších postav české literatury 17. století. S jeho texty se návštěvníci setkají na každém zastavení," řekl historik Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě Vojtěch Barcal.

V Pardubickém kraji je o regeneraci památek zájem

Zájem o opravy památek v kraji sleduje Krajský úřad Pardubického kraje i prostřednictvím zájmu o dotace. „Letos máme v krajském rozpočtu přibližně 20 milionů korun na tyto dotace, ovšem zájem je jako každoročně 2,5krát vyšší. Je také zajímavé, že z přehledu vyhodnocení Programu regenerace vyplývá, že městské památkové rezervace a zóny v Pardubickém kraji jsou v součtu na prvním místě v republice v čerpání dotací z tohoto celostátního programu," dodal Roman Línek.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/120912/vysoke-myto-se-stalo-historickym-mestem-roku-ceske-republiky>